

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЙ

Посилкіна О. В., Братішко Ю. С.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

bratishko@i.ua

Сьогодні все більша кількість вітчизняних фармацевтичних компаній (ФК) опікується питанням формування та розвитку такого напрямку своєї діяльності як соціальна відповідальність (СВ). Зростання зацікавленості та усвідомлення корисності соціально відповідальної поведінки для ФК підтверджується значним фінансування ними соціальної сфери, великою кількістю соціально орієнтованих проєктів, які реалізовані ФК протягом останнього десятиріччя, наявністю на деяких ФК посад менеджерів із соціальної відповідальності, наявністю на офіційних сайтах компаній інформації щодо напрямків СВ, регулярним складанням та оприлюдненням соціальних звітів, посіданням значних місць у національних рейтингах найбільш соціально відповідальних компаній, вітчизняні ФК стають лідерами рейтингів щодо Індексу прозорості та підзвітності компаній в Україні.

До складових СВ фармацевтичного бізнесу можна віднести складові якості, соціальну, екологічну, управлінську, правову та складову розвитку, які реалізуються як у вигляді внутрішньої та зовнішньої відповідальності (рис. 1).

За результатами проведених досліджень можна зробити висновки, що до внутрішньої СВ ФК належить ділова практика щодо підвищення рівня якості трудового життя персоналу: 1) створення умов для забезпечення належних умов та безпеки праці, що підтверджується наявністю відповідних сертифікатів, таких, як OHSAS серії 18000 на ПАТ «Фармак» та

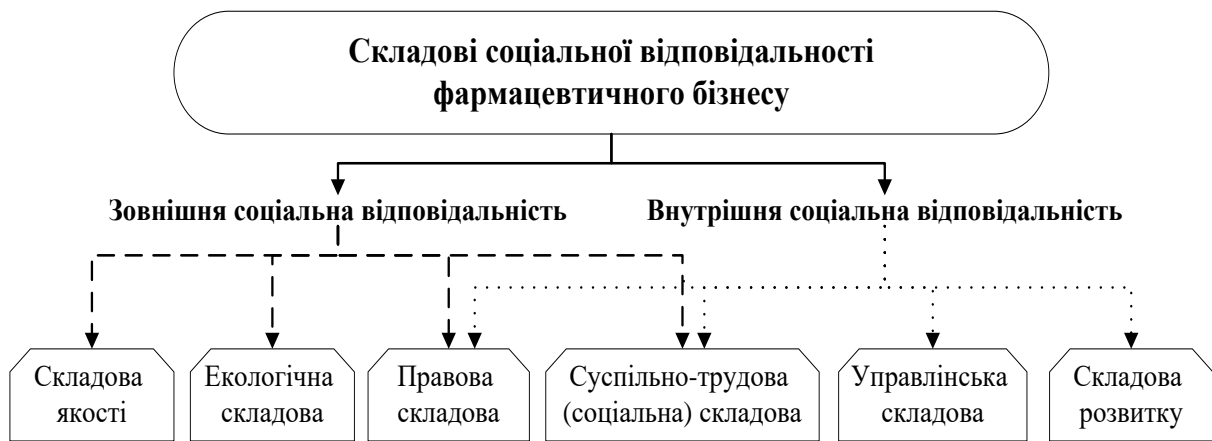

Рис. 1. Складові соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу
(власна розробка)

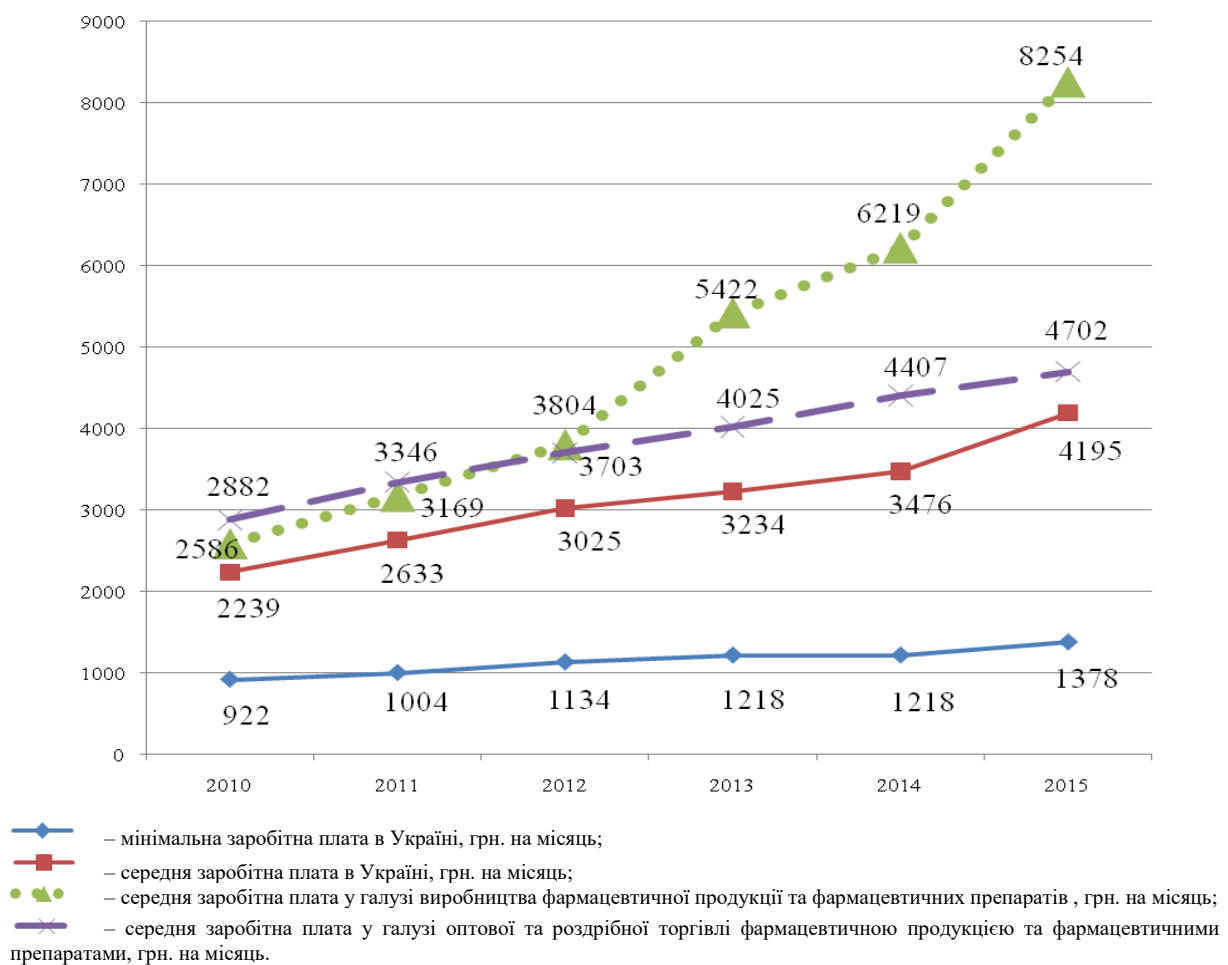

Рис. 2. Динаміка заробітної плати в Україні (складено за джерелом <http://www.ukrstat.gov.ua/>, дані приведені з січня до грудня кожного року)

на ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ»; 2) забезпечення соціально значущої заробітної плати, яка давала б змогу відтворювати робочу силу у повному обсязі та стабільну її виплату – так рівень заробітної плати у ФК (рис. 2) є вищим за середній в Україні та має позитивну тенденцію; 3) додаткове медичне та соціальне страхування персоналу надаються в наш час лише деякими ФК; 4) розвиток персоналу через навчальні програми та програми підготовки і підвищення кваліфікації персоналу – цей напрямок внутрішньої СВ є найбільш розповсюдженим серед ФК, так всі досліджувані ФК регулярно здійснюють заходи з підвищення кваліфікації власного персоналу не рідше одного разу на п'ять років для кожного співробітника; 5) допомога у критичних ситуаціях (наприклад, у разі складного захворювання, лікування якого потребує великих матеріальних витрат); 6) розробка та реалізація програм, спрямованих на пом'якшення та ліквідацію соціальних наслідків під час реструктуризації ФК (сприяння у працевлаштуванні після вивільнення персоналу, здійснення компенсаційних виплат працівникам, які підпали під скорочення штатів).

До зовнішньої складової СВ сучасних ФК відносяться програми, дії та заходи, які спрямовані на: 1) виробництво та реалізацію лікарських засобів належної якості, як відповідальність перед споживачами, що гарантується сертифікацією по ISO серії 9000 та GxP (відповідні сертифікати мають корпорація «Артеріум», ФФ «Дарниця», ПАТ «Фармак», ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», ТОВ «ФК «Здоров'я», ПАТ «Київський вітамінний завод»); 2) природоохоронну діяльність, що здійснюється за ініціативою ФК для зменшення шкідливого впливу їх діяльності на довкілля – так українські ФК здійснюють свою діяльність згідно міжнародним стандартам ISO серії 14000 (відповідні сертифікати мають корпорація «Артеріум», ПАТ «Фармак», ПАТ НВЦ «Борщагівський ХФЗ», ТОВ «ФК «Здоров'я»); 3) підтримка материнства та дитинства, збереження та розвиток житлово-комунального господарства, об'єктів культурно-історичного та релігійного призначення,

участь у благодійних акціях та через спонсорську допомогу місцевим культурним, освітнім і спортивним організаціям тощо; 4) розвиток місцевої громади через залучення місцевої спільноти до різних соціальних програм та підтримки соціально незахищених верств населення; 5) добросовісну ділову практику через втілення, впровадження та поширення чесних ділових стосунків між постачальниками, бізнес-партнерами і клієнтами ФК шляхом інформаційної відкритості в їх відносинах, співпрацю з органами державного управління, асоціаціями та іншими громадськими організаціями; 6) допомогу у ліквідації наслідків стихійного лиха, екологічних і техногенних катастроф шляхом забезпечення постраждалих всім необхідним, надання матеріальної допомоги через перерахування коштів до спеціальних фондів, безкоштовне надання лікарських засобів та іншої допомоги постраждалим під час проведення в Україні АТО тощо.

Отже, сьогодні більшість досліджуваних ФК зважають на необхідність реалізації політики СВ, але, з огляду на проведені дослідження, масштаби зовнішньої СВ є все ж таки більшими, ніж внутрішньої. Тому, сучасним ФК слід більше уваги приділяти не тільки зовнішнім соціальним програмам, але й більше турбуватись про власний персонал.